

Omezení svéprávnosti

Činit právní úkony, neboli právně jednat, může každá osoba, ať již fyzická, nebo právnická. V tomto případě hovoříme o tzv. způsobilosti k právním úkonům (= svéprávnosti). U fyzické osoby vzniká postupně, záleží na stavu psychické vyspělosti daného jedince. V plném rozsahu vzniká dosažením zletilosti. Za zletilého se člověk považuje od 18 let, popřípadě od okamžiku, kdy po 16 roku věku uzavře manželství s přivolením soudu.

Ve způsobilosti činit právní úkony může být člověk omezen, a to v několika případech: přímo ze zákona nebo z rozhodnutí soudu.

Omezení přímo ze zákona:

- pro nedostatek věku – nezletilci jsou způsobilí jen k takovým právním úkonům, které jsou svou povahou přiměřené rozumové a volní vyspělosti, odpovídající jejich věku. Tzn., že si šest let staré dítě jistě může koupit v cukrárně zmrzlinu, či sedmnáctileté dítě počítačovou [hru](#). Nezletilec však nemůže uzavírat nikdy smlouvy, které by se týkaly nabytí či zcizení [nemovitostí](#).
- učiní-li osoba právní úkon v duševní poruše, která ji činí k tomuto právnímu úkonu neschopnou, je takový právní úkon neplatný – jedná se o osobu, která není pro daný právní úkon soudem ve způsobilosti zatím omezena.
- je-li na úpadce prohlášen konkurz, je též mezen v právním jednání – určité právní úkony pak za úpadce činí správce konkursní podstaty.

Soud může člověka omezit v jeho způsobilosti k právním úkonům ve dvou situacích, které vedou k tomu, že člověk je schopen činit jen některé právní úkony:

- je-li člověk stížen duševní poruchou, která není jen přechodná
- pro nadměrné požívání alkoholických nápojů nebo omamných prostředků či jedů (vzor)

Soud [může](#) dokonce člověka zbavit způsobilosti k právním úkonům úplně, a to v případě, kdy je člověk stížen duševní poruchou, která není jen přechodná a není vůbec schopen činit právní úkony.

Omezena či zbavena způsobilosti může být jak osoba zletilá, tak nezletilá. Návrh soudu může podat každý, ale proti svévolnému postupu je bráněno tím, že soud může návrhovateli uložit, aby předložil lékařské osvědčení o duševním stavu vyšetřovaného. Soud v takovém případě vždy vyslechne znalce. Na jeho návrh může nařídít, aby byla osoba nejvýše na 3 měsíce vyšetřována ve zdravotnickém [zařízení](#).

Též právnické osoby (např. obchodní společnosti, spolky, nadace, apod.) mají způsobilost k

právním úkonům a mohou právně jednat. A to od svého vzniku. Jestliže se hovoří o tom, že právnická osoba jedná osobně, je tím myšleno, že jedná prostřednictvím svého statutárního orgánu (např. společnost s ručením omezeným jedná osobně svým jednatelem, akciová společnost jedná osobně svým představenstvem).

Je jasné, že právnická osoba je ve svém jednání omezena jednak přírodními zákonitostmi – např. nemůže uzavřít sňatek, sepsat závěť nebo listinu o vydědění, jednak je omezena i zákonem – může činit především právní úkony, které se týkají jejího předmětu činnosti, ale může činit i úkony jiné, pokud jí to zákon přímo nezakazuje.

Okresnímu soudu

v

Navrhovatelka: Jana N., r. č. , bytem

Návrh na zbavení způsobilosti KOHO, bytem tamtéž, k právním úkonům

Příloha: kopie lékařského vysvědčení z

I.

Jsem matkou syna J. N. narozeného....., Syn je od narození občanem s těžkým zdravotním postižením. Konkrétně se u něj jedná o Důsledky tohoto onemocnění – stavu jsou Stručný popis toho co syn zvládá či nezvládá – zejména ve vztahu k úrovni tzv. rozumových funkcí. Vzhledem k výše uvedenému je syn v péči koho ten vypracoval posudek, stanovisko. Podle lékařského vysvědčení ze dne trpí syn duševní poruchou, která není přechodného rázu. V důsledku této nemoci není vůbec schopen činit právní úkony. Důkaz: lékařské vysvědčení (zpráva psychologa apod.) ze dne

II.

Nezbývá mně, než navrhnout, aby z těchto důvodů byl můj syn soudem zbaven způsobilosti k právním úkonům. Současně navrhuji, aby, pokud soud vyhoví tomuto návrhu, jsem byla ustanovena opatrovnící mého syna.

Důkaz: výslech navrhovatelky

III.

S ohledem na shora uvedené navrhuji vydání tohoto rozsudku:

Jan N. , nar. v....., bytem....., se zbavuje způsobilosti k právním úkonům.

V L. dne

Jana N – podpis

Okresnímu soudu

v Českých Budějovicích

Navrhovatelka:

jméno..., r.č..... , bytem....

Návrh na zbavení způsobilosti Svatavy Miklové, bytem tamtéž, k právním úkonům

Přílohy: kopie lékařského vyšetření z Fakultní nemocnice v Motole
kopie psychologického vyšetření

I.

Jsem matkou dcery ..., narozené Dcera je občanem s těžkým zdravotním postižením. Konkrétně se jedná o Rettův syndrom, který patří mezi poruchy autistického spektra. Jedná se o pervazivní vývojovou poruchu, která má svůj počátek v raném dětství a projevuje se v oblasti sociální interakce, komunikace a vyznačuje se sklonem ke stereotypnímu a ritualistickému chování. Důsledkem tohoto onemocnění je neschopnost činit odpovědná rozhodnutí a vést samostatný život. Rozumové schopnosti dcery spadají do pásma mezi lehkým až středně těžkým mentálním opožděním. Dcera je závislá na pomoci jiné fyzické osoby v oblasti komunikace slovní i písemné, neorientuje se mimo své přirozené prostředí, nezná hodnotu peněz, nezvládá hospodaření s penězi,

není schopna obstarávat si své osobní záležitosti, nezná hodiny, neumí plánovat a uspořádat si své aktivity během dne, potřebuje dohled při dodržování léčebného režimu, nezvládá výběr oblečení odpovídajícího situaci, prostředí a klimatickým podmínkám, nezvládá ani jednoduché úkony spojené s chodem domácnosti a přípravou jídla.

Vzhledem k výše uvedenému je dcera v péči psychiatra (MUDr. Pavla Novotná- psychiatr pro děti a dorost) a psychologa (PhDr. A. Geršlová). Podle genetického vyšetření ze dne 9.8. 2007 trpí dcera duševní poruchou, která není přechodného rázu. V důsledku této nemoci není schopna činit právní úkony. Důkaz: výsledek genetického vyšetření ze dne 9.8. 2007, zpráva psychologa ze dne 2.3. 2009.

II.

Nezbývá mně, než navrhnout, aby z těchto důvodů byla má dcera soudem zbavena způsobilosti k právním úkonům. Současně navrhuji, aby, pokud soud vyhoví tomuto návrhu, jsem byla ustanovena opatrovníčí mé dcery.

Důkaz: výslech navrhovatelky

III.

S ohledem na shora uvedené navrhuji vydání tohoto rozsudku:

jméno dcery, nar. v Českých Budějovicích, bytem ..., se zbavuje způsobilosti k právním úkonům.

V Českých Budějovicích dne 24.10. 2011

jméno navrhovatelky

podpis